

מלבי"ם פרשת ויחי

בראשית פרק נ, טו-כא

(טו) וַיִּרְאוּ אַחֵי-יוֹסֵף כִּי-מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יְשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל-הָרְעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ: (טז) וַיֵּצְאוּ אֶל-יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר: (יז) כֹּה-תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנֵא שָׂא נָא פֶשַׁע אַחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי-רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לִפְשַׁע עַבְדֵי אֱ-לֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבֶךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו: (יח) וַיֵּלְכוּ גַם-אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי וַיֹּאמְרוּ הֲנֵנוּ לָךְ לַעֲבָדִים: (יט) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל-תִּירְאוּ כִּי הִתַּחַת אֱ-לֹהִים אָנִי: (כ) וְאַתֶּם חַשְׁבֹּתֶם עָלַי רָעָה אֱ-לֹהִים חֲשַׁבָה לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֶׂה כִּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיִית עַם-רַב: (כא) וְעַתָּה אַל-תִּירְאוּ אֲנִי אֶכְלָקֵל אֶתְכֶם וְאֶת-טַפְּכֶם וַיִּנַּחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל-לִבָּם:

מלבי"ם בראשית פרק נ

(טו) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם. בעוד אביהם חי היה האחוה ביניהם מצד האב החי שכלם משתתפים בו, כמ"ש הלוא אב אחד לכלנו, ובעוד שלא נקבר ונספד כהלכה היתה האחוה מצד שכלם משתתפים באבל ובכי על אב אחד, כי גם זה יעורר האחוה, ועתה הכירו וידעו שמת אביהם, שאין דבר שיאגד האחוה ביניהם, כי האחוה מצד עצמה תעורר איבה כשיזכור מה שעשו לו. ויאמרו לו ישטמנו יוסף, כבר בארתי בס' ארצות השלום מ"ש החכם אם רעב שונאך האכילהו לחם, **שהנקמה היותר גדולה מאויבו הוא אם תחת איבתו והרעה שעשה לו ישימהו מאוכלי שלחנו ויעשה עמו אך טוב וחסד, שאז יזכור תמיד מה שהוא הרע לעשות, וז"ש** כי גחלים אתה חותה על ראשו. ואחי יוסף הרגישו זאת, וטובת יוסף היה בעיניהם כי חותה גחלים על ראשם, ואמרו הלואי אחר שיוסף ישטמנו בודאי, וא"כ לו ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו, שיעשה עמנו רע בפועל לא טוב שהוא לנו כמדקרות חרב: